

Gondolatok — mozdulatok

Táncest a színházban

Hogyne örölnék, amikor a „balettnélküliség” hosszú éveit után végre önálló estet ad a Szegedi Nemzeti Színház tagjainak kis csoportja. Aki- ket immár, az első, bemu- tatkozó produkció, mely eyszersm. id: a művészeti ágban elérj és fölmutatott teljesítmény, no meg az ilyenkor szokásos tisztelet- adás okán is balettagyűlés néven emlegethetünk. Örö- münket — minek tagadni — lokálpatrióta érzelmek is dú- síjtják; hisz hogyan is tud- nánk figyelmen kívül hagy- ni a híreket, melyek, más nagyvárosok színházaiból szállingóznak, gyors egymás- utában, jó és jobb balett- együttesekről, új tagozatok- ról. A szegedi színházkedve- lők nehezen értették eddig is: itt vajon miért nincs ba- lett?

Úgy tűnik, lesz végre. A *Gondolatok — mozdulatok* című, szombati, zenés színházi bemutatónak tudniillik domináns hangulati elemei voltak: a nagyvárói akarati és figyelmes odaadás, amely előhírnökei, zálogai ál- talában minden születő (színházi) eredménynek. Bi- zakodásunkat egyebek is indokolják. Például, hogy az együttes legtöbb tagja nagy- on fiatal, a pálya legele- jén tartanak, következőkép- pen természetesen ambíció- zusak. Úgyszintén ilyen a vezetőjük, koreográfusuk, balettmesterük, s adott eset- ben társuk a színpadon: *Veöreös Boldizsár*. Számos táncszínpadi iskolával és ta- pasztalattal a háta mögött önálló és felelős tisztet ka- pott Szegeden, s hogy élni kíván lehetőségeivel és a fe- lelősséggel, a viszonylag rö- vid idő alatt „összehozott” balettest: bizonyíték. Bizo- nyíték aztán arra is, hogy a földönjáró, realista művé- szetszervezők közé tartozik. Dicséretes józansággal olyan műsört szerkesztett, amely bár megfelelő próba elé állítja, de nem haladja meg a kezdő erőket. A háromrészes est összefoglaló címevel is sejteni, számíton inkább a kedves néző amolyan hívés balettművészeti gyakorlatok- ra, mintsem kiforrott, első- rangú előadói teljesítmények- tet kívánó produkcióra. S aztán, ha úgy látja, család- jon kellemesen.

Nem családunk, sem így sem úgy. Az est nem volt

több, s nem kevesebb, mint egy zömmel pályakezdőköl álló balettagyűlés első „kez- dő” színvonalú előadása. Melynek reálisan két fon- tos feladata lehet: a közön- ség rokonszenvének meg- nyerése; a valódi együttesé- kovácsolódás első lépésé- nek hangsúlyozása, az utat nyitó fellépés próbatétele.

Az első részben ott kísér- tett a koreográfusok örök problémája: a zene és a tánc időtörvényeinek különbsége. Érzékelő kultúrának arról a sajátosságáról van szó, hogy amíg szívesen hallgat- juk egy-egy dallam akár sokszoros ismétlődéseit, vari- ációt, a nekik megfelelő mozdulatsorok ismétlését, hosszabb variálását nehe- zebben tűri a szemünk. *Gluck: Orfeusz és Euridiké- jének baletzenéjére* ráadásul puritán egyszerűségű, próba- termi gyakorlatokat idéző mozdulatsort és statikus tér- formákat komponált Veöreös. Az így kialakult vizuális úresjáratakat ugyan jótéko- nyan fedte a szólisták — különösen az, együttes fiata- labb tagjainál érettebb tánc- kultúrával rendelkező *Uggyi Ilona* — koncentráltabb, vál- tozatosabb mozgásanyaga, de elfeledtetni a látvány mono- tóniájának és statikusságá- nak alapvető érzetét nem tudta. Hálásabb feladatuk adódott a táncosoknak, *Pro- kofjev* mesebalettlében, a *Péter és a farkas* zenéjére készült, találó képi ötletek- kel dúsított koreográfiában. A mesedíszletben (a balett- est színpadterét *Bischof Sán- dor* alakította ki), mesejel- mezekben (*Vágvölgyi Ilona* találó, anyagokban, színük- ben kifejező munkái) han- gualatteremtő, markánsan jel-

lemző, és a meséhez adekv- át egyszerűségű kompozíció éppen a megfelelő előadói feladat elé állította a balett- osokat. Valószínűleg nem jóslatunk megalapozatlan- nul, ha azt mondjuk, a Pé- ter és a farkasnak osztatlan sikere lesz a remélhetően nagy számú gyerekközönség körében főként a puha-pihe sárgába öltözött Kis kacsa (*Ménesi Gabriella*) és a feke- tén kigyózó Macska (*Ábra- hám Anikó*) számíthatnak tapokra; még akkor is, ha — a felnőtteknek — megint kissé soknak bizonyultak az azonos mozdulatrajzok.

A harmadik részben, a *Táncpanoptikum*ban sikerült leginkább megvalósítani a zene, a koreográfia és az elő- adásmód addig néhol hiány- zó, pedig szükséges ösz- hangját, s a kézenfekvő öt- lettel, különböző korok tán- cainak pergő ritmusú fölele- venítésével érzékeltetni az együttes művészi törekvése- nek irányát is. Úgy tűnik, valahol a klasszikus, és a századbeli mozdulatrene- szánsz által alakított modern balett határvidékein kíván alkotó terepet magának az alakuló szegedi együttes. Szá- mos tagjához nagyon közel állnak a dzsesszdallamokra formálható mozdulatok, az improvizációs készségeket igénylő, szabadabb kifejezés. A Táncpanoptikum közön- ségsikerének egyik fő rész- vényese a *Garay Márta* ál- tal szellemesen összeállított, az improvizáció illúzióját ha- lósan fölkelő, robbantó ritmusú zene volt. Az ötlet- esen megformált kompozí- ciót felszabadult hangulatú előadásban, technikailag is magabiztosan sikerült tálnai

Sulyok Erzsébet

Művelődési bizottság alakult Pakson

A Paksi Atomerőmű építke- zésén — az ország nagyberu- házásai közül elsőként — mű- velődési bizottságot alakított- tak.

A bizottság tagjai a beru- házás legnagyobb létszámmal dolgozó vállalatok képviselői és munkáiban meghívott- ként részt vesznek a helyi tanács valamint a közműve-

lődési intézmények vezetői is.

Az atomerőművet építő vállalatok eddig külön-külön gondoskodtak paksi dolgo- zók kulturális ellátásáról, ezentúl a helyszínen dolgo- zók számának arányában befizetett hozzájárulással egységes kulturális alapot képeznek.

egy végbe, kirabolták őket. A gazdáknak sem volt forgatókéje, mert a betyárok elvették. Min- den dologkerülő betyár akart lenni. Már 150 kö- rül mozgott a futó tag, nem is beszélve az or- gazdákrol. Egy estére összerendelte Rúza az egész bandát a szabadzállási nagyerdőbe. Kez- de aztán a beszédet.

— Cimborák! Így fölkapok ám a mi állunk! Gyöngén mén a munka! Hanem értesítették, hogy az ország kincstárát szerdán éjjel szállítik. Katonaszág kíséri. E' lenne mán a jó fogás! Ha valaki közületek nem akar, szépen most balla- gon ki közülünk.

Egy betyár sem mozdul. — Így is jó. A döbröcnyí országúton szállít- tik. Két oldalt az országút mellett erdőség van, ott oszlunk kétfelé. Ha én lövést adok le, a lős- z a jel a támadásra. Ki erről ki arról.

Ott is volt mind a 150 zsvány az erdőben. Rú- za Sándor elhelyezte őket, parancsot adott nek- kik. Telik, múlik az idő, egy-egy kocsi megy az úton. Most ezek mehetnek! Rúza Sándor füle mindig a kocsiútra volt fektetve. Szeker, lovas, rakott kocsi, mind lelezte előre! Egyszer csak nagyon izgatottan fűllett:

— Fiákerok! Nem is egy! Társzekernek híre sincs! Lehet, négy fiáker, kevés lovas, de itt nincs társzeker. Cimborák, mindönki maradjon a helyin csak tizenketten mutatkozunk.

Valóban négy fiáker, hat katoná. A katonák lövése tartják puskáikat, ahogy a betyárok le- állították a kocsikat. Az egyikben Kossuth ül. Né- zi a betyárokat, hátraszó a katonáknak.

— Le a fegyverrel!

Hozzáfog beszélni, de szépen: — A haza veszélyben, ti meg a haza szolgál- ra rohtotok? Ilven erős bátor embereknek az el- lenség pusztításán kell fáradozni, nem a testvért löni, rabolni!...

Mikor befejezte a beszédét, azt mondta Rúza Sándor: — Ilven szépen beszéni, én még életömbe sön- kít se hallottam! Uram! Münk rovtak mög fej- díjasok vagyunk!

Koszorúzási ünnepségek

A szovjet hadsereg és a haditengerészeti flotta meg- alakulásának 63. évfordulója alkalmából hétfőn koszorú- zási ünnepséget rendeztek a *gellérthegyi Felszabadulási- emlékműnél*.

Az emlékműnél a fegyve- res erők tagjai álltak dísz- örséget, a zenekar eljátszota a szovjet és a magyar himnusz.

Koszorúztak a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek, a Magyar Kommu- nista Ifjúsági Szövetség Köz- ponti Bizottságának, a szoci- alista országok Budapestre akkreditált katonai és lég- ügyi attaséinak, az ideigle- nesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport- nak, a Magyar Partizán Szö- vetségnek, a Magyar—Szov- jet Baráti Társaság Országos elnökségének, a Magyar Honvédelmi Szövetségnek a képviselői.

Részt vettek a koszorúzá- sban a főváros dolgozóinak és ifjúságának képviselői.

Az ünnepség az Internacio- nális hangjaival ért véget.

Tegnap, hétfőn délután a Hazafias Népfrent városi bi- zottsága és a KISZ Szeged városi bizottsága koszorúzási ünnepséget rendezett *Szege- den* a Dugonics temetőben és a Széchenyi téren lévő szovjet hősi emlékműveknél. A megemlékezés és a tiszte- letadás koszorút mind a há- rom emlékműnél elhelyezték a Hazafias Népfrent, a KISZ és a fegyveres testületek képviselői. A Dugonics teme- tőben a szegedi üzemek dol- gozóinak képviseletében a Szegedi Textilművek MSZBT-tagscsoportja koszo- rúját helyezték el a szovjet hősök emlékének tisztelegve. A Széchenyi téren, csakúgy, mint a Dugonics temetőben a magyar és a szovjet himnusz elhangzása után kezdődött a koszorúzás, ahol a két em- lékműnél a két ország fegy- veres testületeinek koszorú- után a Hazafias Népfrent városi bizottsága, a KISZ városi bizottsága, majd a MÁV Szegedi Igazgatóságá- nak MSZBT-tagscsoportja, il- letve a Szegedi Szalámigvár és Húskombinát MSZBT- tagscsoportja képviselői he- lyezték el a kegyelet és a megemlékezés koszorúit.

Dr. Korom Mihály és Győri Imre Hódmezővásárhelyen

Hódmezővásárhelyre látó- gatott február 21-én, szom- baton *dr. Korom Mihály*, az MSZMP Politikai Bizottsá- gának tagja, a Központi Bizottság titkára és *Győri Imre*, a Központi Bizottság tagja, a KB agitációs és prop- agandaosztályának vezető- je, *Dr. Szalontai József*, a városi pártbizottság első titkára és *Csizmadia Sán- dorné dr.*, a városi tanács elnöke fogadta őket.

Korom Mihály és kísérete a városi párt- és állami szervek vezetőinek adott tá- jákoztató után *megtekintet- te* a Petőfi Művelődési Köz- pontban a Tornyai-kiállítás, majd a *majolikagyárban* a gyár bemutatótermét, ez- után *látogatást* tettek a Vö- rös Csillag Tsz-ben, ahol a vásárhelyi mikrokörzet és a termelőszövetkezet vezetői fogadták, és az elmúlt évi eredményekről tájékoztatták a vendégeket.

A gyermektartásdíj állam általi előlegezéséről

Az elmúlt hat évben több mint 65 millió forintot emésztet, fel a költségvetés- ből a tartásdíjak állam ál- talli „megelőlegezése”. E hu- mánus jogintézmény beve- zetésekor, 1974-ben 181 ké- relem alapján, tavaly pedig több mint 2 ezer arra jo- gosultnak folyósított az állam ideiglenes gyermektartásdí- jat.

Mint a polgári eljárásjogi tudományos munkaközösség

csaladjogá- szok, bírósági végrehajtók részvételével megtartott, ta- nácskozáson hangyelték — e hatalmas összegnek ed- dig mindössze 13,5 százalé- ka térült meg. Rámutattak, hogy e helyzet javítása ér- dekében is indokolt, volt az igazságügy-miniszternek az a tavaly hozott új rendelet- get, amely nagyobb lehetősé- get ad a tartásdíjra való jo- gosultság ellenőrzésére.

Tudományos-technikai úttörőszemle

A Szeged megyei városi tanács vb művelődésügyi osz- tálya és a Szeged városi Út- törőelnökség február 21-én rendezte meg a Tarianváros III. számú általános iskolá- ban a tudományos-technikai úttörőszemle *Szeged városi vetélkedőit*. Szeged úttörő- csapataiból a legkiválóbb szakági munkát végző 189 tanuló öt versenyszámban ve- télkedett.

A társadalomkutató úttörő- k a „Valóság a művészet- ben — művészet a valóság- ban”, a természetkutató út- törők „Az űrkutatás”, az út- törőtechnikusok az „Automa- tizálás és egészségvédelem”, az orosz nyelv barátai a „Le- gyen mindig béke” témában vetélkedtek.

A Szeged városi vetélkedő

eredménye: a társadalomku- tató úttörők vetélkedője: 1. Rókusi általános iskola csa- pata (Király Enikő, Varga Ágnes, Szőgi Gabriella), 2. Révai József általános isko- la csapata (László Mónica, Szabó Edit, Maróti Ilona). Természetkutató úttörők ve- télkedője: 1. Révai József ál- talános iskola csapata (Né- meth Tünde, Major Gabriella, Karácsonyi János), 2. Zrínyi Ilona általános iskola csapata (Simon Ágnes, Sisák Ilona, Tóth Endre). Úttörő- technikusok vetélkedője: 1. Tanárképző főiskola 2. szá- mú gyakorló általános iskola csapata (Hunyadi Zsolt, Csamangó László, Kozma Gá- bor), 2. JATE Ságvári Endre gyakorló általános iskola csa- pata (Selmeczyk Ernő, Sze- meredy István, Forgó Béla). Orosz nyelv barátai vetél- kedője (nem tagozatos nyelv- oktatásban): 1. JATE Ság- vári Endre gyakorló általá- nos iskola csapata (Kállai Gizella, Kraikó Zoltán, Ver- res Krisztina), 2. Gedőti álta- lános iskola csapata (Kru- szlic Zoltán, Tóth Márta, Bényi Gabriella), Orosz nyelv bará- tai vetélkedője (tagozatos nyelvoztatásban): 1. Mező Imre általános iskola csa- pata (Szidonya Ágnes, Vidács Judit, Horváth Zita), 2. Ga- garin általános iskola csa- pata (Börsök Ilidő, Kálmán Antónia, Miklós Katalin).

Ugyancsak szombaton ren- deztek az úttörőverseny jár- sá fordulót. A szegedi írás diákjai Kisteleken, a Petőfi úti általános iskolában ve- télkedtek. Az egyes kategóri- ák első helyezettei jutnak a megyei döntőbe.

A társadalomkutató úttörő- k versenyén első lett a sándorfalvi általános iskola csapata (Szántó Csilla, Bukor Mónica és Csányi Éva). A természetkutatók vetélkedé- sít a kisteleki Petőfi úti ál- talános iskola csapata (Szűcs Zsolt, Erhardt Zoltán és Bo- hner Péter) nyerte. Az orosz nyelv barátai nem tagozatos versenyében három domaszé- ki úttörő, Oláh Gyöngyi, Vass Márta és Szécsi Klára bizonyult legjobbnak. Az orosz nyelvet tagozaton ta- nulók közül a kisteleki Pe- tőfi úti általános iskola csa- pata (Ferenczi Gabriella, Németh Emese és Erdélyi Csilla) nyújtotta a legjobb teljesítményt.

Gémes Eszter

Történetek Rúza Sándorról

Veszélka Jóskát felakasztják

Nem árult aznap Veszélkáné semmit, sem pengőt, sem krajcárt. Visszavitte úgy az árut, ahogy elhozta. Vágtatnak a lovak visszafelé, a napsu- garas végű tanyához.

Akkor az volt a mód, hogy aki bírta, napsu- garas végűre csináltatta a házát. Deszkavégű volt a ház és a deszkába csínvozóval hosszú csíkok voltak húzva, amik egy helyről indultak ki. Egész úton nem szólt Veszélkáné, csak mikor közel érnek:

— Hajts ánygomasszonyhoz!

Jön a menyétárs eléjük, egy hang sincs. A bé- res kihúzza a lajbit, odaadja, akinek küldve van, ennyit szól:

— A gombok vagy négy font.

Az asszony elsikoltja magát:

— Tudtam, tudtam mőgérőztem, még a kapu- tti is visszanezőt, amit sosé csinát. Jaj nekőm! Mi lős z velem?

Kiesett kezéből a lajbi, élettelenül rábukott.

— Eridi Márton, haza, fogd ki a lovakat, én itt maradok ánygomasszonynál — mondta Veszélka Andrásné. Valahogy felélesztgette. Két lá- nya volt neki: elmentek haza a szüleikhez, akik Pirtó felé laktak.

A kegyelem

Rúza Sándor bandája nőftőn-nőt, a rabolni- való meg mindig fogvott. A vásárosok sem mer- tek már egyik vásárból a másikba járni, mert a pénzt elrabolták tőlük. Néha 18—20 kocsi is ment

(Folytatjuk.)